

Қарағанды облысы білім басқармасының
Осакаров ауданы білім бөлімінің «№8 ЖББМ» КММ.

**Сынып сағаттың
тақырыбы:
«Үнемділік инноваторы»
5 сынып**

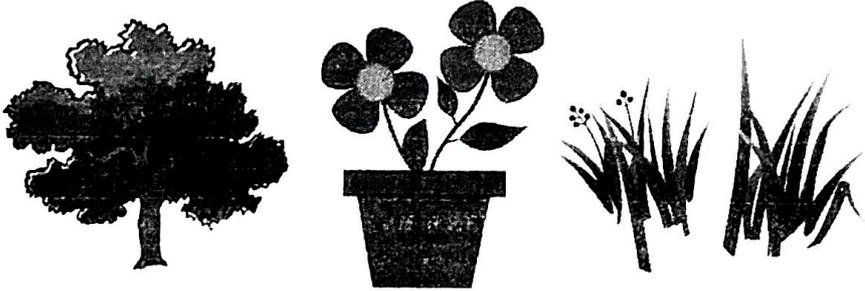
Жетекші: Қарабай М.Қ.

Сынып: 5

2023 – 2024 о.ж.

Сүні:	Мектеп: №8 ЖББМ.КММ Мұғалімнің аты-жөні: Қарабай М.Қ	
Сынып: 5	Қатысқан оқушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі:	Қуат көзін үнемдей білеміз бе?	
Сабақтың тақырыбы	Электр энергиясын үнемдейміз	
Сабақтың мақсаттары	Барлығы: энергия оның түрлері туралы түсінік беру арқылы ой-өрісін кеңейту, білімін шындау; Көбі: энергия көзін қолдана білумен қатар үнемдеу керектігін ұқтыру. Кейбірі: адам өміріне қажеттілігі мен тиімділігі жайында әңгіме жүргізу;	
Тілдік дағдылар	Негізгі сөздер мен тіркестер: Талас-спор Электр энергия- Қуат- ток	
Құндылықтарды дарыту	Құрметтеу: топта жұмыс жасау дағдыларын жетілдіре отырып, қоршаған ортаға деген құрметін арттыру; Тәрбие: қуат көзін үнемдеуге баулу.	
Пәнаралық байланыс	Жаратылыстану	
АКТ-ны қолдану	Аудиовизуалды ақпарат, интербелсенді тақта	

Сабақ барысы

Жоспарланған жаттығу түрлері	Жоспарланған жаттығу түрлері	Ресурстар
Сабақтың басы 6 минут	<p>Сәлемдесу, түгендеу. Психологиялық ахуал туғызу. "Ыстық алақан" тренингін өткізу. Оқушылар бір-біріне жақсы тілектер айтып, сәттілік тілейді. Топқа бөлу. "Пазл" әдісі арқылы 3 топқа бөлу (ағаштар, гүлдер, шөптер)</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Өткенді қайталау. "Ыстық орындық" әдісі. Жұмбақ шешуін табу арқылы сөзжұмбақта жасырылған сөзді табу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Топырақты асаймын, Тау да, сайда жасаймын. (Экскаватор) 2. Қанаты жоқ, ұшады, Аяғы жоқ, жетеді. Аузы жоқ, ұлиды. (Боран) 3. Аяқсыз жетіп барады, Қолсыз есік қағады. (Жел) 4. Тең, тең, тең киіз, Екі ортасы кең киіз. (Аспан, жер) 5. Әрі итерсең – аунайды, 	Орындық, суреттер

	<p>Бері нтерсең – аунайды. Түрі-түсі түгелдей, (Ү) Тапсырма: Сөздерді суреттермен сәйкестендіру, орыс тіліндегі баламасын айту</p>	
<p>Сабактың ортасы 4 минут</p>	<p>(Ү) "Энергия" кластер құрастыру.</p> 	<p>Кластер</p>
<p>15 минут</p>	<p>Сөз тіркестерін құрастыру. Сөйлемдер құрастыру (ауызша) Мәтінмен жұмыс. Электр энергиясын үнемдеудің қарапайым бір жолы...» Электр энергиясын үнемдеудің қарапайым жолдары</p> <p>Қазіргі таңда әлемнің қарқынды дамуы, жер бетіндегі адам санының көбеюі, адамзаттың тұтынушылық қабілетінің өсуі әсерінен, біздің өмірімізге ең қажетті азық - түлік, ауыз судың тапшылығы көп елдерде сезілуде. Ал ХХІ - ғасырды электр құрылғыларынсыз (компьютер, теледидар, телефон, ас үй құрылғылары т. с. с) елестете алмаймыз. Біздің өмір сүруіміз үшін электр энергиясының алар орны ерекше. Күн сайын оған деген сұраныстың артуынан, тұтынушыларды электр энергиясымен толық қамтамасыз ету әлем елдерінің басты мәселесіне айналды. Біздің елімізде осы мәселені шешу жолында көптеген істер атқаруда. Атап айтар болсақ Астана қаласында «Болашақтың энергиясы» тақырыбымен өткізілетін ЭКСПО - 2017 көрмесі. Бұл көрмеде энергия өндірудің тиімді, арзан, табиғатқа зияны аз болатын тәсілдері мен технологиялары көрсетіледі деп жоспарлануда.</p> <p>Біздің өмірімізді электр энергиясынсыз, соның ішінде жарық шамдарынсыз елестету мүмкін емес. Кезінде Ыбырай атамыз <i>Оқысаңыз балалар,</i> <i>Шамнан шырақ жағылар деп...</i> болашақта адамдардың жарық шамын табатынын, оның өміріміздің айрылмас бөлшегі болатынын айтып кеткен. Қазіргі кезде электр энергиясын өндіру әлемнің басты мәселесіне айналды. Электр энергиясын өндіру үшін күніне мыңдаған тонна көмір, мұнай жағылып жатса оның табиғатқа деген зияны бар. Пайдалы қазбалар азайып, ауа мен су ластанып, орман қоры аяусыз кесіліп жатқан заманда, келер ұрпаққа не қалдырамыз деген сұрақ толғантады.</p> <p>Электр энергиясына деген сұраныстың күн санап өсіп келе жатқанын ескерсек, оны өндірудегі қиындықтар, АЭС, СЭС, ЖЭС - н күн сайын ауаға шығарып жатқан улы қалдықтары, табиғатқа келтіріп жатқан есепсіз зияны, жер қойнауындағы пайдалы қазбалардың сарқылуын еске алатын болсақ, бізге қарапайым қыздыру шамдарын энергия үнемдегіш шамдарға ауыстыру арқылы көптеген жетістікке жетуге болады. Біз табиғатты қорғауға аз да болса үлес қоса аламыз...</p> <p>(Ж.ж+ Ү) Тапсырма Мәтінді мұқият оқып, мазмұн бойынша өз бұрышыңызға бір сұрақ құрастырып жазыңыз. Дастарқанды сағат тілімен айналдырып, көршіңіздің сұрағының астына жауап жазыңыз. Топта ақылдаса отырып, мәтіннің тақырыбын анықтаңыздар.</p>	<p>Оқулық</p> <p>А-4 парағы, калам, мәтін</p> <p>Дескриптор</p>

4-тапсырма. Тақырыпқа сай мәліметтерді жинақтап отырып, сызба-кестелер жасаңдар.

5-тапсырма. Мақал-маталалардың жайысын табыңдар

1. Жеті рет өлшеп, ...	5. Көрсеме қаршай ...
2. Бесөптей білгеннің ...	6. Ақыл албайды, ...
3. Судың да ...	7. Ақпаның табудан ...
4. Теңге ...	

Керекті сөздер: бір рет кет, сұрауы бар, ессі кетпейді, тышпан құралады, шару оңай, кесіл, білім тобайды.

6-тапсырма. INSERT кестесін толтырыңдар.

«У»	«Е»	«Т»	«Т»
Нұрмынның білемін	Менің ойлағанымда	Мен үшін жайы апаратын	Нілгәм кетпеді

7-тапсырма. Мына сөздерге сипаттама жазып, өз ойларыңды қорғаңдар. Қуат, балауыз, отыш, көмір, есептеуіш, шырағдан.

Дескриптор

- мәтін мазмұны бойынша 1 сұрақ құрастырады;
- көршісінің сұрағына мазмұн бойынша жауап береді;
- топта ақылдаса отырып, мәтінге тақырып қояды.

Кері байланыс

1. Тапсырманы орындай алдыңыз ба?
2. Оны орындау оңай/ қиын болды ма?

(Ұ) "Қос шеңбер" әдісі. Оқушыларды ішкі және сыртқы шеңберге тұрғызады. (Ішкі шеңбердегі оқушы сыртқы шеңбердегі оқушыға қарама-қарсы қарап тұруы қажет). Оқушылар мәтінге байланысты сұрақтарға жауап алады (Сыртқы шеңбердегі оқушыға ішкі шеңбердегі оқушылар, ішкі шеңбердегі оқушыға сыртқы шеңбердегі оқушылар және ішкі шеңбердегі оқушылар мұғалімнің берген белгісімен қозғалады).

(Ж) Тапсырма. "РАПТ" әдісі.

III.

Р-оқушы

А-досы

П-сөйлем

Т- Қазақстанның өсімдіктері туралы

Берілген суреттер мен тірек сөздерді қолдана отырып, басқа қалада тұратын досыңызға Қазақстанның өсімдіктері туралы сөйлемдер жазыңыз.

Тірек сөздер: алуан түрлі, шалғын, қайың, пайдалы өсімдіктер, емдік өсімдіктер, көпжылдық

Сандар сөйлейді» стратегиясы. Толтырылған кестедегі сан есімдерді тірек етіп, оқушылар ақ аю туралы естіген мәліметтерін жұпта, топта баяндайды.

Бағалау. Өзара (оқушылар жұпта бір-бірін бағалайды).

Егер тыңдалымнан бірлік, ондық, жүздіктердің барлығын тауып жазса, оқу мақсатына жетті деп есептеледі.

«Ривин кестесі» бойынша мәтінмен жұмыс

Мәтін атауы	Тірек сөздер	Негізгі ақпарат	Қосымша ақпарат

Жұптар орындаған жұмысты топта талқылау мақсатында мұғалім сыныпты «Мозайка» әдісі арқылы 3 топқа бөледі. (Мозайкаға тақырыптарға сәйкес 3 сурет ұсынуға болады)

Оқушылар топта өздерінің жұптық жұмыстарымен бірін-бірі таныстырады және стикер арқылы бір-бірінің жұмысына кері байланыс береді.

Рефлексия «3-2-1» стратегиясы

1. Бүгінгі сабақтан алған 3 маңызды ақпарат;
2. Бүгінгі сабақта қиындық тудырған 2 аспекті;
3. Бүгінгі сабақта ұнаған 1 іс-әрекет.

Рефлексия жасау үшін дайын құрылым беріледі, оқушылар бүгінгі өзінің әрекетіне талдау жасайды. Сол арқылы мұғалім бүгінгі сабақтың сәтті және сәтсіз тұстарын анықтай алады.

II.

Р-оқушы

А-шетелдік досы

П-хат

Т-қызғалдақтың ерекшелігі

Шетелдік досына Қазақстандағы қызғалдақтардың ерекшелігі туралы хат жазыңыз. Хаттың құрылымын сақтаңыз.

I. Р-қызғалдақ

А-5-сынып оқушылары

П-хат

Т-қызғалдақты сақтайық.

Сабақтың соңы
2 минут

(Ж) Рефлексия

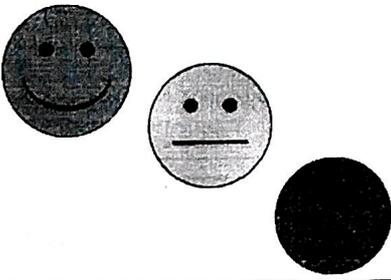
Чемодан-салып аламын, алдағы уақытта қолданамын.

Еттартқыш-алған ақпаратты өңдеймін.

Себет-керек емес ақпарат, лақтырып жіберемін.

Чемодан,
еттартқыш,
себет суреті

<p>Бағалау – оқушыларға қалай бірек қолдау көрсетуді жоспарлайсыз? Қабілеті жоғары оқушыларға қандай міндет қоюды жоспарлап отырсыз?</p>	<p>Бағалау – оқушының материалды меңгеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлайсыз?</p>	<p>Денсаулық және қауіпсіздік техникасының сақталуы</p>
<p>Оқушыға дербес қолдау көрсету мақсатында, оқушының жеке қабілеттерін есепке ала отырып қосымша тапсырма беріледі.</p>	<p>Сабақ барысында айтылған әр дұрыс жауапқа смайликтер таратылады.</p> 	<p>Сергіту сәті Экранға қарап бірге жаттығу жасайды. Осы сабақта қауіпсіздік техникасының ережелері сақталады.</p>
<p>Сабақ бойынша рефлексия Сабақ мақсаттары /оқу мақсаттары дұрыс қойылған ба? Оқушының барлығы ОМ қол жеткізді ме? Жеткізбесе, неліктен? Сабақта саралау дұрыс жүргізілді ме? Сабақтың уақыттық кезеңдері сақталды ма? Сабақ жоспарынан қандай ауытқулар болды, неліктен?</p>	<p>Сабақ мақсаттары/оқу мақсаттары дұрыс қойылған. Себебі оқушылардың барлығы ОМ жетті. Сабақта қолданылған барлық әдіс-тәсілдерді оқушылар еркін әрі асқан қызығушылықпен орындай білді. Жоспарлағандай уақыттық кезең сақталды. Сыныптағы әр оқушының деңгейін, қызығушылығын білетіндіктен, сабақты жоспарлау кезінде қиындық болмады.</p>	
<p>Жалпы баға Сабақтың жақсы өткен екі аспектісі (оқыту туралы да, оқу туралы да ойланңыз)? 1: Айтылым, жазылым дағдылары бойынша тапсырмалар 2: Тандалған рефлексия Сабақты жақсартуға не ықпал ете алады (оқыту туралы да, оқу туралы да ойланңыз)? 1: Сабақтағы оқушылардың белсенділіктерін бағалау; 2: Тиімді әдіс-тәсілдерді таңдай білсек сабақ жақсы өтті деген баға алады.</p>		